

ምክርን ለበዋን ንኣባላት ኪዳን

ቀለታ ኪዳን 14/3/07

ዝኸበርኩም/ክን ብጾት፡

ንሃገርናን ህዝብናን ካብዚ ብሰንኪ ስርዓት ህግዲፍ ወዲቐዎ ዘሎ ከቢድ ሽግር ንምድሓን ከምቲ ዝድለዩኻ እንተዘይተባህለ ግዱሳትን ወፊያትን ደቂ ሃገር ቡብወገኖም ካብ ዝቃለሱን ጸዕርታት ካብ ዘካይዱን ኣይወሓደን። ኣብዚ ዝሓለፈ ቅሩብ ዓመታት ኣብ ክሊ ተቓውሞ ሓይልታት ዝተገብረ ቃልሲ ከኣ ብዙሕ ገልታዕታዕን ምጥርናፋትን ምፍንጫላትን ሓደ ንሓደ ክኸስስ እቲ ሓደውን ነቲ ካልእ ከጸልምን ክውንድልን ተሰሚዑ ኢዩ። ካብኣቶም ሓደ ኣነ ኢዩ እንተበልኩውን ዝሓሰኹ ኣይመስለንን። እዚ ኩሉ ክንገብር ከሎና ግን ንሃገርናን ህዝብናን ንጠቅም ዘሎና እናመሰለና እምበር ንጉድኣት ማንም ብምሕሳብ ኣይነበረን።

ቡቲ ኩሉ ዘይምስምማዕና ከኣ ንህዝብና ንምድሓን ኮነ እቲ ስርዓት ብህላዌና ክስከፈሉን ክሰግኣሉን እሞ ክመሓየሽሉ ዝኸእል ንእሽቶይ ስጉምቲ ኣይከድናን። ዋላ ህላዌናውን ኣሚኑሉ ኣይፈልጥን። ቍምነገር ክንሰርሕ ካብ ዘይከኣልና ህላዌና ዘይምእማኑ ተጋግዶ ኣይበልን። ገና መነባብሮ ህዝብና ካብ መዓልቲ ንመዓልቲ ይኸፍኣ ኣሎ። መንእሰያት ኤርትራ ከኣ ኣብ ምድረበዳን ኣብ ባሕርን ይሃልቁ ኣለው። ብቓልስናን ተወፋይነትናን ኣብ ዓለም ከቢርና እንደገና ተናዒቕና። ቡቲ ስርዓት ዘካይዶ ዘሎ ጥራሕ ዘይኮነ ካብኡ ዝነፍዕን ዝሓይሸን ንሃገርን ህዝብን ዝሓሊ ካልእ ተቓዋሚ ሓይሊ ብዘይምህላዉ እውን ንዕቀት ጥራሕ ዘይኮነ ብኹሉ ተፈንፊንና።

ኣብ መንቀልየይ ጉዳይ ክምለስ ኣነ ካብ ምጽሓፍን ብኢንተርነት ዓለም ምቍያቕ ካብ ዝፍለን ኣይወሓደን። እቲ ምክንያት ግን እቲ ዝጀመርኩዎ ቃልሲ ዓላማኡ ወቐዑ ህዝብና ቀሲኑን ሓሊፉሉን ዘይኮነስ እቲ ከካይዶ ዝጸናሕኩ ብግልጺ ምዝራብን ምውቃስን ጸላእትን ወቐስትን ስለዘብዝሓለይ “ኣንታ ይጋገ ግዲ ኣሎኹዩ እስኪ ንኩባሲ ክርእያን ክምርምራን” ብምባል ቅሩብ ክዕገስ ስለዝመረጽኩ ጥራሕ ኢዩ ነሩ። እዚ ማለት ግን ካብቲ ንሃገረይን ወገይን ንምድሓን ዝግበር ቃልሲ ተፈልየን ቀሲነን ኣሎኹ ማለት ኣይኮነን። ሎሚ ክጽሕፍን ሓሳባተይ ክገልጽን ዝገደደኒ ምክንያት ግን ናተይ ካብ ምዝራብን ምጽሓፍን ሓቂ ምግላጽን ምቕጣብ ንሃገርና ኮነ ንህዝብና ከምኡውን ንመራሕቲ ኪዳን ለውጥን ራህዋን ከምጽኣሎም ስለዘይርእኹ ኢዩ። ብዛዕባኦም ተዛራብና እይተዛራብና ንኢድናዮም ወቐስናዮም እቲ ኪዳን ክሰርሕን ከፍርን ስለዘይርእኹዎ እሞ ካብ ስቕ ምባልስ ምዝራብ ግዲ ይሓይሽዩ ብማለት ስለዝተጠዓስኩዎ እንተበልኩውን ካብ ሓቂ ዝርሓቕኩ ኣይመስለንን።

ሎሚ እዚ ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ኣብ ጉባኤ ኪዳን ኣብ ኣዲስ ኣበባ ዝተረኸበ ምፍንጫላት ኣጋጢሙ ኣሎ። መራሕቲ ኪዳን ምእንቲ ረብሓን ጠቕምን ሃገርን ህዝብን ክብሉ ብሰናይ ድሌቶምን ሓልዮቶምን ስለዘይተጠርነፉ ክሰማምዑን ክሰርሑን ቍምነገር ከፍርዩን ከም ዘይክእሉ ገሌናስ ኣቕዲሙ በሪሁልናን ፈሊጥናዮን ጸኒሕና ኢና። ፈሊጥናዮ ጥራሕ ዘይኮነ ከኣ መራሕቲ ኪዳን ይንዋሕ ይሕጸር ተሰማሚዖምን ትኣማሚኖምን ንሃገርናን ህዝብናን ከድሕን ዝኸእል ተሪር ሓድነት ክስርቱን ፍረ ከፍርዩ ስለዘይክእሉን ቍምነገር ክሰርሑ ከም

ዘይኩኑን እሞ መሰረታት ኪዳን ኮነ ሰቪካዊ ማሕበራት ምሁራት ኮነ ጽሓፍቲ ማለት ብድሕነት ሃገርን ህዝብን ዝግደሱ ደቂ ሃገር ኩሎም ተጸዋዊዎምን ተራኺቦምን ገለ መፍትሒ ክገብሩ ብምድግጋም ሓቢርና ኢና።

እዚ ሓቅታት እዚ ንህዝቢ ክንገልጽ ከሎና ከኣ ብዙሕ ጻዕርን ድኻምን ዳህሳስን ኣካይድና ዝበጸሕናዮን ዝፈለጥናዮን እምበር ብቐሊል ዝተረኸበ ኣይነበረን። መራሕቲ ኪዳን ግን ኩሎም'ኳ እንተዘይበልኩ ገለ ካብኣቶም ኣብ ብረታዊ ቃልስና ብዙሕ ጸይቅታት ዝፈጸሙን ብብዙሕ ተንኩላት ተሞኪሮም ዝዓበዩን ሊቃውንቲ ክፍኣት ኢዮም። ስለዝኹነ ከኣ ካድራቶም ብምውፋር ነቲ ዝሃበናዮ ፖለቲካዊ ትንተና ገለ መስቀላውያን፣ ገለ ህግደፋውያን፣ ገለ ተበለጽቲ፣ ገለ ከድዓት፣ በተንቲ፣ ጸረ ሓድነት፣ ጸረ ጥርናፊ፣ ክብሉና እንተዘይኮይኑ ከኣ እንታ እንታይ እዮም ዝብሉ ዘለዉ? ነዚ ዘቐርቡዎ ዘለዉኸ ምክንያቶም እንታዮ? ረብሓኸ ኣለዎም ድዮ? ኣብ መሪሕነት ኪዳን ዘርእዩዎ ዘለዉ ዘይምትእምማንክ ካብ ምንታይ ዝነቐለዮ? ኢሉ ክሰምዓና ዝኸኣለውን ውሑድ እዩ ነሩ። ብስምዒትን ሕልምን ስምረትን ጥርናፊን ከኣ መራሕቲ ኪዳን ንገለ ዓመታት ኣደናጊሮም ኣብ ስልጣኖም ጸኒሑም ኢዮም።

እሞ ሎሚኸ እቲ ክንብሎን ክንጽሕፎን ዝጸናሕና ብግብሪ ምስ ተራእየን ምስ ተረጋገጸን ኣብ ኣተሓሳስባን ኣሰራርሓን ህዝብና ብፍላይ ከኣ እቶም ኣብ መኣዲ ቃልሲ ኣሎና ንብል ለውጢዶኹን ክርኤን ክሰማዕን ይኸውን?

ብወገይ እንተኹይኑ እዚ ሎሚ ኣጋጢሙ ዘሎ ናይ ሓለፍቲ ኪዳን ኣብ ክልተ ምግምግቦ ብዙሕ ከሰምብደናን ስረና ከፍትሓናን ሞራልና ከውድቕናን ኣይግባእን ኢዩ በሃላይ ኢዩ። “ርሑሰ ቀብሪ ኣሎ ተካል መርዓውን ኣሎ” ከም ዝበሃል እዚ ተረኺቡ ዘሎ ምግምግቦ ምናልባት ጠቓሚና ክኸውን ይኸእል ኢዩ። ምክንያቱ እቲ ከይሰርሕ ኣብ ኣኼባታቱ ኣብ ስልጣንን ጠቕምን እናተናቐተ ተጠማሚቱ ኣይክመርሕ ኣይክምራሕ ኣይስልጣኑ ንኻልኣት ከረክብ ኣይ ብስልጣኑ ናይ ህዝቢ ምድሓን ሓላፍነት ተሰሚዑዎ ክስከፍ ካብ ኣዲስ ኣበባ ንካርቱም ካብ ካርቱም ንኣዲስ ኣበባ ከምኡውን ፍራንክፊርትን ሎንዶንን ዋሽንግተንን ክሸራሸር ዝጸንሑ መሪሕነት ኪዳን ሎሚ እውን በቲ ምፍንጫሉ ከይተሃላለኸ ረብሓ ሃገርን ህዝብን ብምቕዳም ተኸባቢሩ በብወገኑ እንተተቐሊሱን እንተሰራሕን ኣፍርዮን ንህዝብና ክኸሕሶ ይኸእልዮ ዝብል እምነትዮ ዘሎኒ። እዚ እውን እንተ ጥራሕዮ።

ኣብዚ ብወገይ ከጠንቅቐ ዝደሊ ግን ሓደ ዓቢ ነገር ኣሎ። ንሱ ከኣ እቲ ሎሚ ብመሰረታት ኪዳን ኣብ ገለ ሃገራት ዝሰማዕ ዘሎ ተቐውሞ መሪሕነታቶም ኢዩ። ሎሚ ነቲ ተፈናጭሉ መመንገዱ ጸሪጉ ዘሎ መሪሕነት ንዑ ድኣ ናይ ግድን ብሓደ ተጠርነፉን ስርሑን ምባል ዘይመስልን ዘይከውንን ኣብ ርእሲ ምኃኑ ብወገይ ንሓንቲ ምስ ሰብኣያ ተፋቲሓ ወዲኣ ዝመጸትካ ንልካ ሰብኣይኪ ይጥቀምኪ ኣይጥቀምኪ ናይ ግድን ምስኡ ክትዕረቕን ክትነብርን ኣሎኪ ኢልካ ምቕሳብን ኣብ ዘይትደልዮን ዘዩወጸኣ ሓዳር ናይ ምቕራንን ናይ ድሕሪ ማይ ኣብ በዓቲ ዝመስል ስራሕ እዩ።

ሎሚ ምስቶም ድሮ ተፈናጭሎም መመንገዶም ዝሓዙ መሪሕነት ኪዳን ምስሕሓብን ምውጣጥን ከኣ ኣብ መንጎ ኪዳን ምፍንጫል ተፈጢሩ ከይኣክል ሕጂ ከኣ ኣብ መንጎ መራሕትን መሰረታትን ምውጣጥን ምግርጫውን ምምጸእ ስለዝኸውን ንረብሓ ሃገርናን ህዝብናን ኣይኩነን።

ብወገነይ ዝህቦ ምኽርን ለበዋን ከአ እቲ ሎሚ ምስ መሪሕነታት ዝግበር ዘይምርድዳእን ባእስን ነቲ ተፈጠሩ ዘሎ ኩነታት መግደድን ነቲ ተጠርኒፉ ዘሎ ሓይሊ ምብታንን መፍቶ ጸላኢ ምኻንን ጥራሕ ኢዩ። እዚ ክብል ከለኹ ግን “ኣብ ጥፋእ ኣይትዛረብ ክፋእ” ንማለት እምበር ምፍንጫልን ምግምግቦን ስለዝድግፍ ኣይኩነን። ብፍላይ ኣብ ኪዳን ከአ ተጠርኒፎም ክሰርሑ ካብ ዘይከአሉ ኣብ ክንዲ እገላ ሓገዡኒ፣ እገሌባ ምስራሕ ከሊኡኒ፣ ዝበሃሉ ኣብ ክልተ ተኸፋፊሎም እውን ብምክብባርን ምትሕብባርን በብመንገዶም ክቃለሱ ዝኸለሉ እንተኹይኖም ምፍታን ዝጽላእ ኣይመስለንን። ብወገን ህዝቢ እንተኹይኑ ከአ ቅድሚ ሎሚ ተጠርኒፎም ዘርኣዩዎ ፍረ ስለዘየልቦ ተፈንጢሖም ወይ ተመቓቑሎም ክመጽእ ዝኸለል ለውጢ እንተተረኸበ ምጽባይ እንታይ ጸገም ኣለዎ?

ገለ ሰባት ነዚ ተፈጠሩ ዘሎ ምግምግቦ ብሃይማኖታውን ብወገንን ዝተርጎሙዎ ኣሎዉ። ዋላውን ይኹን ግን እቲ ዓላማና ነዛ ሃገር ካብዚ ዘላቶ ኣስካኸካሒ ኩነታት ነጻ ንምውጻእን ህዝቢ ንምድሓንን እንተኹይኑ ኣስላማይ ይኹን ክርስትያን ክበሳዊ ኮነ መታሕታዊ ኤርትራዊ ክሳብ ዝኹነ ነበይኑ ክገብርን ክበጽሑን ዝኸለል የልቦን። ከይተሰሓሓብናን ከይተንግዳቕናን በብወገንና እንተተቐረሰናን ሰራሕናን ከአ እቲ ሓደ ብዘይካቲ ካልእ ክዕወት ስለዘይክእል ዓቕሊ እምበር ክንዳለን ክንጸዋዎን ምኻንና ኣነ ጥርጥር የብለይን። ኣብዚ ብወገነይ ንህዝብን ተጋደልትን ከብርሆ ዝደሊ ተወሳኺ ሓበሬታ ኣሎ።

ቅድሚ ሎሚ ነቲ ተበታቲኑ ዝነበረ ሓይልታት ተቐውሞ ንምቅርራብን ንምትዕራቕን ብዓቕመይ ፈቲነ ሓይልን ሰማዕን ስለዝሰኣንኩ፣ ገለዶኹን ንኸትሰማዕሲ “ሓይሊ ገርካን ጠጠርኒፍካን ይሓይሽ” ብማለት ዝገበርኩዎ ፈተነ እውን ፍረ ከም ዘይሃበን ናቱ ናይ ባዕሉ ጸገማትን ውድባዊ ሕማማትን ከም ዝለገቦን ምስ ገለ ፈተውተይ ኮነ መቓልስተይ ኣብ ብዙሕ ዘየድሊ ግርጭታት ከም ዝኣቶኹን እውን ክሓብኦ ኣይደልን።

ስለዝኹነ ከአ ናይ ገለ ውድብ ወይ ውድባት ወገን ወይ ጸግዒ ብምምሳል ኣብ ናይ መራሕቲ ውድባት ናይ ስልጣን ምውጣጥ ኮነ ሻራይ ሻራኻ ክኣቱ ስለዘይደሊ ካብ ሎሚ ጀሚረ ንዝመጽእ ምስ ዝኹነ ንሃገር ክሰርሕን ከድሕንን ይኸእልዩ ምስ ዝበልኩዎ ውድብ ኮነ ውልቀሰብ እናተራኸብኩን እናተመያየጥኩን ነጻ ኩይነ ንሃገረይን ንወገነይን ንምድሓን ጥራሕ ክሰርሕን ምስ ኩሉ ክተሓባበርን ዓቕመይ ከወፍን እምበር ናይ ፍሉይ ውድብ ኣባል ኩይነ ከይቅጽል ወሲነ ኣሎኹ።

እዚ ማለት ግን ካልኣትውን ከምዚ ናተይ ካብ ውድባትን ጥርናፊን ክእለዩ ኣለዎም ንማለት ኣይኩነን። ኣነ ንህዝቢ ኤርትራ ካብዚ ሎሚ ኣጋጢሙዎ ዘሎ ጸገም ንኸላቕቕ እሞ ዕድሉን ድሌቱን ባዕሉ ክውስን እምበር ንዝመጽእ ኣብ ኤርትራ ከተግብሮ ዝሓንጸጽኩዎን ዝተሰማዕዎኩሉን ፖለቲካዊ ፕሮግራም ኮነ ኣብ ስልጣን ክመጸለይ ዝደልዩን ዝጽቡዩን ካብ ሎሚ ጀሚረ ዝሓጸኹዎ ብዓል ስልጣን የልቦን። ክህልወኒ እውን ኣይደልን ኢዩ። ከም ተመክሮይን ከምቲ ኣብ ቃልሲ ዝጸንበረኒ ተበግሶን ከአ ካብ ተጠርኒፊን ኣብ ውድብ ተቐይደን ዝሰርሕ ምስ ካልኣት ትኣማሚንን ተሳንዩን ክሰርሓሉ ዝኸለል ምንጭታትን መንገድታትን ስለዘሎ ብውልቀይ ነጻ ኩይነ ናይ ምቅላስ ምርጫ ወሲደ ኣሎኹ።

አብነት እንተኹነ ብማለት ከአ ንእግሪ መንገደይ ቅድሚ ሎሚ ከካይደም አብ ዝጸናሕኩ ውድባዊ ኮነ ውልቃዊ ስርሓተይ ዝበደልኩዎ ዝደፈርኩዎ ዝግመጽኩዎ ዝተጋገኹዎ እንተልዩ ንዝኹነ ኣካል ብልቢ እቕሬታ እሓትት።

አብ መደምደምታ ከአ እቶም አብቲ ኪዳን ተጠርኒፍና ዝጸናሕና ኮነ ዘይተጠርኒፍና አብ ውድባት ዘሎና ኮነ ዘይተወደብና በዚ አብ ልዕሊ ሃገርናን ህዝብናን ዝወርድ ዘሎ ግፍዒን ሽግርን አብ ሓደ ሓቂ ክንረዳዳእን ክንሰማማዕን ይግባእ እብል። ንሱ ከአ ኩላትና ምእንቲ ድሕነት ሃገርናን ህዝብናን ታሪኽናን ጀጋኑ ሰውኣትናን ብምዝካር ኤርትራ ሃገርና ወላድ መኻን ከይንገብራ ክንጥንቀቕ ይግባእ። ዘይገራጮን ዘይስሓሓብን የልቦን። መፍትሒ ናይ ኩሉ ሽግራት ግን ምክብባርን ሓደ ንሓደ ጽን ኢሉ ክሰምዖ ምክኣልን ኢዩ። እዞም ሎሚ ብሓደ ክዝትዩን ንመጻኢ ወለዶኦም ክሓስቡን ክሕንጽጹን አብ ሓደ ጣውላ ኮፍ ኢሎም ክውዕሉን ክካትዑን ንርእዮም ዘሎና መራሕቲ ምዕቡላት ሃገራት እውን እንተኹነ ትማሊ ነንሓድሕዶም ክዋግኡን ክጣፍኡን ዝነበሩ ኢዮም።

ከምቲ ንሕና ፍልልይ አትሓሳስባ ዘሎና ንሳቶምውን ፍልልይ አትሓሳስባ ዘይብሎም ኣይኩኑን። ፍልልይ አትሓሳስባ ከአ ብዘተን ብምርድዳእን እምበር ብጽልእን ቅርሕንትን ዝፍታሕ ኣይኩነን። ናይ ዝሓለፈሰ ሓሊፉ ኢዩ ብፍላይ ግን ሎሚ አባላት ኪዳን ዝኹኑ መሰረታት ነቲ ተረኺቡ ዘሎ ምግምግዕ ብህድአት ተቐቢሎም አብ ናይ ዝመጽእ እምበር አብ ናይ ዝሓለፈ ከዩድህቡን ምስ መሪሕነታቶም አብ ክንዲ ምግርጫው ከአ ብመልክዕ ጉባኤ ክካትዑሉን ክፈትሑዎን ለበዋይ ኤቕርብሎም። በቲ መሪሕነት ዝወሰደ ናይ ምፍንጫል ስንምቲ ንዘይግብሩ ከአ እቲ መፍትሒ ቀሊል እዩ። ዓቕሚ እንተልዩስ አብ ጉባኤ ምቕያሮም ጥራሕ ኢዩ።